

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

23 серпня 2024 року

м. Хмельницький

№72/26 - рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення), розглянувши матеріали відділу досліджень і розслідувань в Вінницькій області щодо дослідження ринків послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділенням проведено дослідження ринків послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та послуг з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення.
- (2) На адресу комунального підприємства «Гніваньводопостач» (далі - КП «Гніваньводопостач», Підприємство) було надіслано вимогу про надання інформації від 06.11.2023 № 72-02/1143е.
- (3) КП «Гніваньводопостач» листом від 21.12.2023 № 457 (вх. № 72-01/2204 від 21.12.2023) надало Відділенню відповідну інформацію на вимогу.
- (4) На адресу КП «Гніваньводопостач» було надіслано вимогу про надання інформації від 26.04.2024 № 72-02/709е.
- (5) КП «Гніваньводопостач» листом від 03.05.2024 № 159 (вх. № 72-01/1089 від 03.05.2024) надало Відділенню відповідну інформацію на вимогу.
- (6) На адресу КП «Гніваньводопостач» було надіслано вимогу про надання інформації від 05.08.2024 № 72-02/1897е.
- (7) КП «Гніваньводопостач» листом (вх. № 72-01/2030 від 08.08.2024) надало Відділенню відповідну інформацію на вимогу.

- (8) В результаті проведення дослідження ринків послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та послуг з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення, Відділенням виявлено обставини, які свідчать про наявність в діях КП «Гніваньводопостач» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» щодо безпідставного обмеження споживачам строку дії технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та центральної мережі водовідведення.

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (9) КП «Гніваньводопостач» є юридичною особою. Місцезнаходження юридичної особи: [REDACTED]. Ідентифікаційний код юридичної особи - [REDACTED].
- (10) Відповідно до відомостей, наведених у реєстрі ліцензіатів на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та водовідведення, розміщеного на веб-сайті Вінницької обласної військової адміністрації, КП «Гніваньводопостач» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі ліцензії, виданої розпорядженням Вінницької обласної державної адміністрації від 21.12.2019 № 976 року, ліцензія є безстроковою.
- (11) КП «Гніваньводопостач» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції".

3. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (12) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (13) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (14) Підприємство надає послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання Підприємства та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення Підприємства.
- (15) Відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про природні монополії» в умовах та правилах здійснення підприємницької діяльності у сферах природних монополій визначаються зобов'язання суб'єктів природних монополій з надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва згідно з вимогами законодавства.
- (16) Згідно з статтею 10 Закону України «Про природні монополії» до обов'язків суб'єктів природних монополій віднесено забезпечення надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва у порядку та строки, встановлені законодавством.

- (17) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», послуги з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення є комунальними послугами.
- (18) Згідно із пунктом 5 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем послуги з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та виконавцем послуги з централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.
- (19) Відповідно до пункту 1 Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 « Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85) (із змінами) (далі – Правила № 690), дані правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (20) Постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 було затверджено «Правила надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення та типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення» (втрата чинності 01.05.2022 (далі – Правила № 630).
- (21) Правила № 630 регулювали відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг (далі - виконавець), і фізичною та юридичною особою (далі - споживач), яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (22) Відповідно до пункту 2 Правил № 630, централізоване постачання холодної та гарячої води – послуга, спрямована на задоволення потреб споживача у холодній та гарячій воді, яка надається виконавцем з використанням внутрішньобудинкових систем холодного та гарячого водопостачання.
- (23) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», технічні умови - це комплекс умов і вимог до інженерного забезпечення систем питного водопостачання, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (24) Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», технічні умови- комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, які повинні відповідати його розрахунковим параметрам, зокрема щодо водопостачання, водовідведення.
- (25) Статтею 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» передбачено, що правами та обов'язками підприємств питного водопостачання є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого питного водопостачання.
- (26) Правила користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627, (в редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19 квітня 2021 року № 97)

(із змінами) (далі – Правила користування) визначають порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України.

- (27) Абзацом вісімнадцятим пункту 4 розділу I Правил користування передбачено, що технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (28) Пунктом 1 розділу III «Приєднання об'єктів до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення» Правил користування визначено, що приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.
- (29) Для одержання технічних умов споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення такі документи:
- заяву;
 - опитувальний лист (додаток 3);
 - ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
 - копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
 - вкопійовання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
 - копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
 - розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
 - у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.
- (30) Законом України «Про водовідведення та очищення стічних вод», який набрав чинності 07.08.2023, визначено, що підприємством централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, який провадить господарську діяльність із централізованого водовідведення.
- (31) Законом України «Про водовідведення та очищення стічних вод» визначено, що централізоване водовідведення – це господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (32) Даним Законом визначено, що технічні умови це комплекс умов до інженерного забезпечення систем водовідведення, які мають відповідати його розрахунковим параметрам.
- (33) Статтею 22 вказаного Закону визначено, що приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.
- (34) У технічних умовах на приєднання до систем централізованого водовідведення зазначаються:
- найменування та адреса об'єкта, замовника, проєктувальника;
 - вид будівництва, нормативні строки проєктування і будівництва;

- місце та спосіб приєднання до мереж централізованого водовідведення, вимоги до обладнання, вузлів приєднання;
 - відомості про місце скидання очищених стічних вод;
 - основні розрахункові інженерні параметри системи централізованого водовідведення, що включають:
 - кількість, якість і режим надходження стічних вод;
 - тиск у місці підключення;
 - умови скиду очищених стічних вод.
- (35) До 07.08.2023 відповідні положення чинних законів України «Про питну воду та питне водопостачання» та «Про водовідведення та очищення стічних вод» містилися в Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».
- (36) Пунктом 10 розділу III Правил користування передбачено, що технічні умови є підставою для розроблення проектно-технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - проектно-технічна документація) згідно з державно-будівельними нормами та іншими нормативно-правовими актами і є обов'язковими для виконання. Проектно-технічна документація розробляється відповідно до виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення технічних умов.
- (37) Згідно з пунктом 8 розділу III Правил користування, строк дії технічних умов складає три роки з дня їх надання у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (38) Таким чином, з урахуванням викладеного, строк дії технічних умов на приєднання має становити 3 роки з дня їх надання (у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення).

4. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКУ ТА СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (39) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 01.04.2002 № 317/6605 (надалі - Методика), з врахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.
- (40) *Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища*
Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами господарювання).
Об'єктом аналізу є:
- суб'єкт господарювання – КП «Гніваньводопостач»;
 - товар – послуга з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та послуга з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення.

4.1 Перелік споживачів

- (41) **Споживачами** послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі

водовідведення є фізичні та юридичні особи, які мають намір приєднати свої об'єкти до центральної мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2 *Визначення товарних меж ринку*

- (42) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», товар – будь-який предмет господарського обороту, в т.ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права.
- (43) Пунктом 1.3 Методики визначено ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (44) Пунктом 5.1 Методики визначено, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (45) Послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення надаються КП «Гніваньводопостач» на платній основі, а отже є товаром.
- (46) Видача КП «Гніваньводопостач» споживачам (населенню та юридичним особам) технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та на приєднання до центральної мережі водовідведення є обов'язковою процедурою для можливості подальшого отримання споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення в цілому.
- (47) Послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення не мають товарів-замінників, оскільки без вказаних технічних умов неможливо здійснити приєднання об'єктів водоспоживання до діючих систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (48) Таким чином, **товарними межами ринку** є послуги з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення.

4.3 *Визначення територіальних (географічних) меж ринку*

- (49) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (50) При визначенні територіальних меж ринках послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення було враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами даних послуг є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопровідних та каналізаційних мереж.
- (51) Характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до

- центральної мережі водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих мереж.
- (52) Отримання послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та з централізованого водовідведення на певній території.
- (53) Відповідно до листа Підприємства від 21.12.2023 № 457 (вх. № 72-01/2204 від 21.12.2023) та додаткової інформації, зібраної Відділенням в ході дослідження ринків послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та послуг з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення, встановлено таке.
- (54) Підприємством надавалися послуги:
- з централізованого водопостачання: у 2022 році споживачам м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки; у 2023 році та протягом періоду з 01.01.2024 по 23.08.2024 року (включно) споживачам м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне;
 - з централізованого водовідведення протягом 2022-2023 років та протягом періоду з 01.01.2024 по 23.08.2024 року (включно) споживачам м. Гнівань.
- (55) Територіальними межами ринків послуг з централізованого водопостачання є територія м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне та послуг з централізованого водовідведення – м. Гнівань, де розташовані діючі мережі Підприємства, оскільки отримання цих послуг за межами діючих мереж та обладнання є неможливим і будівництво альтернативних мереж потребує значних фінансових витрат.
- (56) Отже, **територіальними (географічними) межами ринків послуг:**
- з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання у 2022 році були м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, у 2023 році та протягом періоду з 01.01.2024 по 23.08.2024 року (включно) є м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Гніваньводопостач»);
 - з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення з січня 2022 року *по дату надання рекомендацій (включно)* є м. Гнівань в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Гніваньводопостач».

4.4 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку, - часові межі ринку.

- (57) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (58) У територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) склад продавців (виконавців послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення) не змінювався, тобто структура даного ринку є сталою.

- (59) КП «Гніваньводопостач» листом від 03.05.2024 № 158 (вх. № 72-01/1089 від 03.05.2024) повідомило Відділення про те, що у технічних умовах на приєднання об'єктів замовників до системи централізованого водопостачання та водовідведення, які були видані КП «Гніваньводопостач» замовникам протягом періоду 2022-2024 років було встановлено обмежений термін дії (1 рік) всім замовникам.
- (60) Таким чином, **часовими межами ринків** послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення визначено період з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно).

4.5 Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (61) Враховуючи, що Підприємство є суб'єктом природної монополії, його частка на ринках послуг з:
- централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки у 2022 році (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Гніваньводопостач») становила 100 відсотків;
 - централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне з січня 2023 року по 23.08.2024 року (включно) (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Гніваньводопостач») становила 100 відсотків;
 - централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення в територіальних межах м. Гнівань (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Гніваньводопостач») з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) становила 100 відсотків.

4.6 Визначення потенційних конкурентів

- (62) В ході дослідження встановлено, що альтернативні послуги або замінні послуги відсутні.
- (63) Інші суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг з:
- централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання у 2022 році в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) відсутні;
 - централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання з січня 2023 року по 23.08.2024 року (включно) в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) відсутні;
 - централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) в територіальних межах м. Гнівань (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) відсутні.
- (64) Таким чином, надання послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) в

зоні розташування власних та експлуатованих мереж, що перебували у власності чи користуванні КП «Гніваньводопостач» здійснюється лише виключно КП «Гніваньводопостач».

4.7 Бар'єри вступу (виходу) на ринок

- (65) Бар'єри вступу на ринок - обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (66) На сьогоднішній день Підприємство здійснює діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення в територіальних межах м. Гнівань (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) та відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.
- (67) Отже, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринки послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення, існують фактори економічного і організаційного характеру, пов'язані з технологічними особливостями діяльності на ринку, необхідними для наявності у суб'єкта господарювання водопровідних і каналізаційних мереж або організація використання вже збудованої, що унеможлиблює вступ потенційних конкурентів на зазначений ринок.

4.8 Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (68) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (69) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
 - а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (70) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, або ущемлювати інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (71) Так, з урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «Гніваньводопостач», яке є єдиним виконавцем послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та послуг з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі централізованого водовідведення на певній території, встановлювати свої умови при продажу товару, є ознакою ринкової влади.

- (72) Таким чином, згідно з дослідженням ринку, проведеним відповідно до Методики, КП «Гніваньводопостач» є суб'єктом господарювання, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринках послуг з:
- централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання у 2022 році в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства), із часткою 100%;
 - централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання з січня 2023 року по 23.08.2024 року (включно) в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства), із часткою 100%;
 - централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) в територіальних межах м. Гнівань (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства), із часткою 100%.

5. ОЦІНКА ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (73) Листом від 21.12.2023 № 457 (вх. № 72-01/2204 від 21.12.2023) Підприємство надало Відділенню копії окремих технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та центральної мережі водовідведення (далі – ТУ) та інші матеріали.

- (74) ТУ за 2022 рік:

- ТУ на приєднання до центральної мережі водопостачання: від [REDACTED].05.2022, від [REDACTED].05.2022, від [REDACTED].07.2022, від [REDACTED].07.2022, від [REDACTED].08.2022, від [REDACTED].08.2022, від [REDACTED].08.2022, від [REDACTED].09.2022, від [REDACTED].09.2022, від [REDACTED].11.2022, від [REDACTED].12.2022.

- ТУ на приєднання до центральної мережі водовідведення: від [REDACTED].02.2022, від [REDACTED].05.2022, від [REDACTED].06.2022, від [REDACTED].06.32022, від [REDACTED].09.

- (75) ТУ за 2023 рік:

- ТУ на приєднання до центральної мережі водопостачання: від [REDACTED].01.2023, від [REDACTED].03.2023, від [REDACTED].06.2023, від [REDACTED].06.2023, від [REDACTED].07.2023, від [REDACTED].08.2023, від [REDACTED].09.2023, від [REDACTED].09.2023, від [REDACTED].09.2023, від [REDACTED].09.2023, від [REDACTED].10.2023, від [REDACTED].10.2023, від [REDACTED].11.2023.

- ТУ на приєднання до центральної мережі водовідведення: від [REDACTED].03.2023, від [REDACTED].09.2023, від [REDACTED].09.2023.

- (76) В усіх зазначених ТУ вказано строк дії ТУ на протязі одного року.

- (77) Підприємство листом (вх. № 72-01/2030 від 08.08.2024) повідомило Відділення про те, що споживачам було видано технічні умови у кількості:

- за 2022 рік: на приєднання до центральної мережі водопостачання – 23 шт та на приєднання до центральної мережі водовідведення – 4 шт;
- за 2023 рік: на приєднання до центральної мережі водопостачання – 30 шт та на приєднання до центральної мережі водовідведення – 7 шт;
- за 2024 рік: на приєднання до центральної мережі водопостачання – 23 шт та на приєднання до центральної мережі водовідведення – 3 шт.

- (78) Вартість розроблення ТУ для підключення (відключення) абонентів до централізованої системи водопостачання з 12.05.2021 для населення становить ██████ грн, для бюджету – ██████ грн, для юридичних осіб – ██████ грн.
- (79) Вартість розроблення ТУ для підключення (відключення) абонентів до централізованої системи водовідведення з 21.09.2022 для населення становить ██████ грн, для бюджету – ██████ грн, для юридичних осіб – ██████ грн.
- (80) Вартість розроблення ТУ на приєднання до системи централізованого водопостачання та водовідведення з 01.08.2024 року для населення становить по ██████ грн, для бюджетних організацій – ██████ грн та для інших споживачів – ██████ грн.
- (81) Підприємство повідомило Відділення про те, що для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованої системи водовідведення, замовники надають Підприємству наступні документи: письмову заяву, підписану замовником, копію документа про право власності, копія документа підтвердження особи.
- (82) КП «Гніваньводопостач» листом від 03.05.2024 № 158 (вх. № 72-01/1089 від 03.05.2024) надало Відділенню наступну інформацію.
- (83) У технічних умовах на приєднання об'єктів замовників до системи централізованого водопостачання та водовідведення, які були видані КП «Гніваньводопостач» замовникам протягом періоду з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно), всім замовникам було встановлено обмежений термін дії (1 рік) технічних умов.
- (84) Підприємство в даному листі повідомило Відділення, що отримання нових ТУ передбачає проходження нової процедури, пов'язаної з видачою Підприємством ТУ, у тому числі оплати нових ТУ після обстеження, але, якщо вони повністю дублюють попередні - плата за видачу ТУ не стягується.
- (85) Отже, КП «Гніваньводопостач» за період з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) всупереч чинному законодавству видавало замовникам ТУ на приєднання до систем централізованого водопостачання та водовідведення з обмеженим строком дії - протягом одного року.
- (86) Правилами користування передбачено, що строк дії технічних умов становить 3 роки з дня їх надання (у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення).
- (87) Отже, з урахуванням викладеного, строк дії технічних умов на приєднання має становити 3 роки з дня їх надання (у разі неприєднання об'єкта до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення).
- (88) Таким чином, безпідставне обмеження КП «Гніваньводопостач» строку дії технічних умов на приєднання до:
- центральної мережі водопостачання ;
 - центральної мережі водовідведення,
- могло призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (89) Ущемлення інтересів споживачів в даному випадку проявляється в тому, що при встановленні строку дії технічних умов - протягом одного року, у разі невиконання вимог ТУ або незавершення будівництва об'єкту протягом одного року, споживач буде змушений повторно проходити процедуру отримання ТУ, що не передбачено законодавством та спричиняє необґрунтовані додаткові втрати часу, а також окремим споживачам спричиняє додаткові грошові витрати у розмірі вартості технічних умов.
- (90) Такі дії КП «Гніваньводопостач» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

- (91) За відсутності конкуренції на ринках послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.
- (92) Дії КП «Гніваньводопостач», які полягали у безпідставному обмеженні строку дії технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення стали можливими через відсутність ефективного функціонування ринкового механізму із значною конкуренцією на ринках послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення.
- (93) В той час, коли КП «Гніваньводопостач» є єдиним торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути, його експлуатуюча поведінка завдає шкоду інтересам споживачів, слабка позиція яких використовується на власну користь через відсутність альтернативних джерел отримання послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення.
- (94) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (95) Згідно із частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (96) Таким чином, дії КП «Гніваньводопостач», які полягали у безпідставному обмеженні споживачам строку дії технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» – зловживання монопольним становищем на ринках послуг з:
- централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання у 2022 році в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, з січня 2023 року по 23.08.2024 року (включно) в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне;
 - централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення з січня 2022 року по 23.08.2024 року (включно) в територіальних межах м. Гнівань, (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі КП «Гніваньводопостач»), шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку, що могло призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (97) Відповідно до частини першої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи Антимонопольного комітету України мають право надавати рекомендації органам влади, органам місцевого самоврядування, органам

адміністративно-господарського управління та контролю, суб'єктам господарювання, об'єднанням стосовно припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, а у разі, якщо порушення припинено, - щодо вжиття заходів для усунення наслідків цих порушень.

Враховуючи вищевикладене, з метою припинення дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, на підставі статей 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктів 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, зі змінами, адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, -

РЕКОМЕНДУЄ:

Комунальному підприємству «Гніваньводопостач» (місцезнаходження: [REDACTED]; ідентифікаційний код юридичної особи – [REDACTED]) припинити дії, які полягають в обмеженні строку дії технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання та технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водопостачання в територіальних межах м. Гнівань, с. Могилівка, с. Демидівка, с. Рижавка, с. Потоки, с. Урожайне та послуг з централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до центральної мережі водовідведення в територіальних межах м. Гнівань.

Про результати розгляду цих рекомендацій та здійснені заходи необхідно повідомити Відділення у **20 денний строк з дня їх одержання** із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Частинною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії,
Голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК